

Секція: Фінанси, страхування і банківська справа: інноваційно-інвестиційні стратегії

Кисіль Світлана Сергіївна

аспірант

Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

м. Київ, Україна

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасному глобалізованому світі конкурентоспроможними можуть бути лише ті країни, що найефективніше використовують можливості галузей, що є пріоритетними для розвитку національної економіки . Сільське господарство є найбільш стабільною галуззю національної економіки та стало не тільки локомотивом, а й драйвером економічного зростання в країні. Так, сільськогосподарське виробництво в останні 10 років переважно демонструвало позитивну щорічну динаміку за виключенням деяких років, коли переважали негативні фактори впливу природно-кліматичних умов.

Глобальне фінансове середовище, в якому функціонують сільськогосподарські підприємства України вимагають переформатування системи фінансового забезпечення, застосування відповідних і дієвих механізмів та інструментів її реалізації. Інноваційна діяльність є важливою складовою функціонування сільськогосподарських підприємств, яка виступає головним джерелом поступального розвитку процесу розширеного відтворення. Інноваційна діяльність спрямована на створення конкурентоспроможного аграрного виробництва та якісного продовольства.

Сільськогосподарське виробництво характеризується органічним поєднанням дії законів природи та економіки, а також застосуванням специфічних засобів виробництва та енергії. Особливі галузеві тренди

віддзеркалюються у фінансових відносинах сільськогосподарських підприємств та особливо в питаннях фінансового забезпечення їх інноваційної діяльності та розвитку.

Світовий економічний форум в Давосі в цьому році проходив під девізом «Створення спільного майбутнього у розрізненому світі». Вперше на цьому форумі був відкритий Український Дім з темою «Україна: креативність, інновації, можливості». Було проведено дискусійну панель на тему «Європейська Агро Супердержава : Україна, що рухається технологіями та інноваціями». На економічному форумі в Давосі було визнано, що Україна є одним із ключових гравців на міжнародних продовольчих ринках [5].

Так, протягом 2017 р. зовнішньоторговельний обіг аграрної та харчової продукції склав 22,6 млрд. \$, з яких експорт становив понад 17,9 млрд. \$ та збільшився на 16,3% у порівнянні з 2016 р. (15,5 млрд. \$ у 2016 р.). Частка експорту продукції аграрного сектору у загальному обсязі експорту країни склала 41,5 % [6].

Досягнуті результати протягом останніх 20 років та існуючий потенціал аграрної галуззі, не є підставою для зупинки, а навпаки, є стартом для досягнення якісно нових позитивних результатів. Україна, на відміну від розвинених країн (США, Канади, країн ЄС), лише на третину використовує потужний природно-ресурсний потенціал. Про це свідчить наше відставання від розвинутих країн за показниками ефективності вітчизняних сільськогосподарських виробників (низька врожайність сільськогосподарських культур, продуктивність худоби тощо). За даними ФАО, Україна поступається майже вдвічі своїм конкурентам на світовому агропродовольчому ринку (зокрема, по продуктивності корів від Канади, по врожайності зернових розвинутих країнам ЄС та США) [7].

Фінансове забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств набуває особливо важливого значення в умовах нестачі

власних фінансових ресурсів та обмеженості доступу до джерел фінансування. В свою чергу інноваційна діяльність потребує значних обсягів фінансових ресурсів та різноманітних джерел фінансування. Під фінансуванням розуміють забезпечення фінансовими ресурсами різних економічних суб'єктів, а також різноманітних видів економічної діяльності та економічних програм. Фінансування здійснюється із різних джерел, які можуть бути власними, внутрішніми та зовнішніми та представляються у вигляді бюджетних асигнувань, кредитних ресурсів, внесків інших осіб тощо [1]. Такі погляди притаманні багатьом вченим. Так, " фінансування " розуміють як використання фінансових ресурсів для забезпечення здійснення проекту, реалізації програми або витрат розвитку тощо [3].

З поняттям фінансування пов'язано розуміння фінансового забезпечення. Так, фінансове забезпечення розуміють в якості елементу фінансово-кредитного механізму, діяльність якого спрямована на створення цільових фінансових ресурсів. Також виокремлюють фінансово-кредитне регулювання, яке є іншим елементом фінансово-кредитного механізму і розглядають в якості методу фінансового впливу, що має зв'язок із розподільчими відносинами в усіх сферах АПК, що регулюються [4, с. 98].

Також простежується зв'язок фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств з економічною категорією «фінансовий механізм» . З цього приводу Зеліско І. М. зазначає, що для розкриття сутності фінансового забезпечення аграрно-промислових компаній використання категорії „ фінансовий механізм ” створює умови, які знаходяться під впливом чинників внутрішнього та зовнішнього економічного середовища, що уможливають взаємозв'язок та взаємозалежність здійснення фінансового забезпечення й керовані впливи на економічні процеси. Фінансовий механізм можна представити як поєднання об'єктивних та суб'єктивних складових. Так, об'єктивний аспект проявляється через існування об'єктивних економічних законів розвитку

суспільства. Одночасно суб'єктивний – зумовлений взаємозв'язком всіх елементів механізму, які задовольняють всі інтереси [2].

Одним із пріоритетних напрямів формування інноваційної моделі національної економіки є перехід від галузей індустріальної епохи до сучасних, які витребувані світовим ринком. Аграрна галузь є однією із важливих складових формування конкурентоспроможної економіки України, тому її подальший розвиток повинен здійснюватися через призму високотехнологічного аграрно-промислового виробництва та переробки. Тобто основний вектор діяльності сільськогосподарських підприємств ґрунтується на засадах інноваційності та достатньої фінансової забезпеченості.

Література

1. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: монографія / О.Є. Гудзь. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 578 с.
2. Зеліско І. М. Фінансовий механізм діяльності аграрно-промислових компаній України / І. М. Зеліско // Молодий вчений. – 2015. – №12 (27). – С. 27-31.
3. Стецюк П.А. Теорія і практика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: монографія / Стецюк. П.А. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 386 с.
4. Янків М.Д. Організаційно-економічні механізми розвитку і функціонування АПК України / М.Д. Янків. – Монографія. Львів: Коопосвіта. – 2000. – 450 с.
5. Итоги конференции в Давосе: Украина - одна из лучших стран для агробизнеса в Европе. – Режим доступа: <http://agroportal.ua/news/ukraina/itogi-konferentsii-v-davose-ukraina-odna-iz-luchshikh-stran-dlya-agrobiznesa-v-evrope/> – Назва з екрану.

6. Стан галузей АПК. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/monitoring?nid=19035> . – Назва з екрана.
7. Финансирование агробизнеса: чего ждать украинским аграриям от банков? – Режим доступу: <https://latifundist.com/reportazhy/45-finasirovanie-agrobiznesa-chego-zhdat-ukrainskim-agrariyam-ot-bankov>. – Назва з екрану.